

การจัดการความรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

Health literacy management of Factory staff in Nakhonchaisri District Nakhon Pathom Province

นเรศ มณีเทศ¹

Nared Maneeted¹

(Received: December 25,2019; Accepted: February 20,2020)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development) มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลของการจัดการความรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ที่มารับบริการที่โรงพยาบาลนครชัยศรี จำนวน 793 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เวชระเบียน และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t – test และ F – test

ผลการศึกษาพบว่า ความรอบรู้ทางด้านสุขภาพโดยรวมและรายด้านของพนักงาน โรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ก่อน หลัง และหลัง 6 เดือน จากการจัดการความรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงาน โรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ หลัง 6 เดือน จากการจัดการความรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงาน โรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐมมีระดับความรู้ทางด้านสุขภาพโดยรวมและรายด้านมากที่สุด

คำสำคัญ : ความรอบรู้ทางด้านสุขภาพ

ABSTRACT

This research was research and development aimed to studied effect of Health literacy management of Factory staff in Nakhonchaisri District Nakhon Pathom Province. Sample size were 793 Factory staff in Nakhonchaisri District Nakhon Pathom Province who come to receive services at Nakhonchaisri Hospital. Data were collected by medical records and questionnaires. Data were analyzed by Content Analysis , frequency , percentage , mean , standard deviation , t-test and F-test.

The study found that total and aspect of health literacy of Factory staff in Nakhonchaisri District Nakhon Pathom Province Before, after and after 6 months from Health literacy management of Factory staff in Nakhonchaisri District Nakhon Pathom Province found that there is a statistically significant difference at the level of .05, after 6 months from Health literacy management of Factory staff in Nakhonchaisri District Nakhon Pathom Province had total and aspect of health literacy highest.

Keyword : Health literacy

บทนำ

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น มีการใช้แรงงานที่ต้องเสี่ยงต่อ

อันตรายมากขึ้น ความปลอดภัยและสุขภาพของผู้ใช้แรงงานในการทำงานจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกคนต้องตระหนักและใส่ใจตลอดเวลาเพราะผลจาก

¹ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม

สภาพแวดล้อมในการทำงาน ผลของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น นอกจากจะก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ตนเองแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น ก่อให้เกิดความพิการ ความเจ็บปวดทรมาน กระทั่งต่อธุรกิจ และส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและสังคมโดยรอบอีกด้วย เช่น ไฟไหม้ โรงงานระเบิด พนักงานและชุมชนโดยรอบได้รับสารอันตราย ซึ่งอาจถึงแก่ชีวิตได้⁽¹⁾ จากข้อมูลการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงานในกลุ่มแรงงานรวมทั้งในระบบและนอกระบบ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า แรงงานทั่วประเทศมีจำนวน 39.11 ล้านคน ในจำนวนนี้มีผู้เคยได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน จำนวน 5.19 ล้านคน (ร้อยละ 13.28) ของแรงงานทั่วประเทศ⁽²⁾ ซึ่งถือเป็นจำนวนที่สูง โดยมีผลกระทบทั้งต่อสุขภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยผู้ที่ประสบอันตรายดังกล่าวเกิดจากการทำงานในสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย จึงทำให้เกิดการบาดเจ็บหรือป่วยเป็นโรค การจัดบริการอาชีวอนามัยถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินการทางด้านอาชีวอนามัยของประเทศ โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ที่มีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก

การส่งเสริมความปลอดภัย เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากถึงแม้ว่าองค์กรนั้นจะมีการออกแบบด้านความปลอดภัยเป็นอย่างดี หรือผู้ปฏิบัติงานได้รับการฝึกอบรมอย่างทั่วถึง หรือขั้นตอนปฏิบัติงาน (Task Procedure) จะปลอดภัยและได้บังคับใช้อย่างต่อเนื่องก็ตาม การส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพมีความสำคัญยิ่ง เพราะการป้องกันอุบัติเหตุขึ้นอยู่กับการจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานด้วยความปลอดภัย ผู้ปฏิบัติงานต้องอาศัยความคิดของตนเองและต้องรักษาระเบียบวินัย เพื่อป้องกันตัวผู้ปฏิบัติงานเอง พฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานสามารถถูกกระตุ้นหรือบังคับให้เกิดได้ด้วยการส่งเสริมความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ⁽³⁾ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาการจัดการความรู้ทางด้านการสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาปัญหาสุขภาพของพนักงาน โรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

2. ศึกษาช่องทางการสื่อสารปัญหาสุขภาพระหว่างพนักงาน โรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี กับบุคลากรสาธารณสุข

3. ศึกษาผลของการจัดการความรู้ทางด้านการสุขภาพของพนักงาน โรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

วิธีการวิจัย

การจัดการความรู้ทางด้านการสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลของการจัดการความรู้ทางด้านการสุขภาพของพนักงาน โรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development) มีระยะเวลาในการศึกษา อยู่ระหว่าง เดือนตุลาคม 2561 – เดือนตุลาคม 2562

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ พนักงาน โรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงาน โรงงานในพื้นที่ อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ที่มารับบริการที่ โรงพยาบาลนครชัยศรี จำนวน 793 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ได้แก่ การเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการความรู้ทางด้านการ สุขภาพของพนักงาน โรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เวชระเบียนพนักงาน โรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ที่มารับบริการที่โรงพยาบาล นครชัยศรี

2.2 แบบวัดความรู้ทางด้านการสุขภาพของ พนักงาน โรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัด นครปฐม เป็นแบบ rating scale 6 ระดับ มีค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ .925 โดย Try –out กับประชากรที่ ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1) สิ่งคุกคามทางกายภาพ ได้แก่ ความร้อน เสียงดัง แสงสว่าง ความสั่นสะเทือน และรังสี

2) สิ่งคุกคามทางชีวภาพ ได้แก่ แบคทีเรีย รา และ ไวรัส

3) สิ่งคุกคามทางเคมี

4) การยศาสตร์ ได้แก่ ออกแรงยกวัสดุ/สิ่งของที่มี น้ำหนักมาก ออกแรงยกของด้วยท่าทางบิดเบี้ยวตัว ท่าทาง หรือการเคลื่อนไหวที่ฝืนธรรมชาติ ยืน/นั่งทำงานอยู่กับที่ ติดต่อกันจนมีผลต่อการบาดเจ็บกล้ามเนื้อ นั่งทำงานอยู่กับ ที่ตลอดเวลา โดยมีโต๊ะ/เก้าอี้ที่ไม่เหมาะสม มีรูปแบบการ ทำงานซ้ำๆ การใช้แรงดึงหรือดันที่ต้องออกแรงมากเพื่อ เคลื่อนย้ายสิ่งของ และการใช้วัสดุ/อุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสมกับการหยิบ หรือจับ

5. สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ/สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย ได้แก่ การใช้อุปกรณ์/เครื่องมือที่มีความแหลมหรือคม การใช้เครื่องจักรกล การใช้ยานพาหนะ การทำงานในที่สูง การทำงานในที่ลับแคบ สภาพพื้นที่มี ลักษณะลื่น การทำงานกับสิ่งของร้อน และมีสิ่งกีดขวางทางเดิน

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1. สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพ ความรอบรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

2. ศึกษาช่องทางการสื่อสารปัญหาสุขภาพระหว่างพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี กับบุคลากรสาธารณสุข

3. กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาสุขภาพร่วมกันระหว่างพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี กับบุคลากรสาธารณสุข

4. ติดตามประเมินผล และถอดบทเรียนปัญหาอุปสรรคในการดูแลสุขภาพ

5. การทบทวน/ปรับปรุงการจัดการความรอบรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐมเพื่อให้เกิดความเหมาะสม และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาสุขภาพร่วมกันระหว่างพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี กับบุคลากรสาธารณสุข ปี 2561

6. ติดตามประเมินผล และถอดบทเรียนปัญหาอุปสรรคในการดูแลสุขภาพ

7. ทบทวน/ปรับปรุงและออกแบบการจัดการความรอบรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐมเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาสุขภาพร่วมกันระหว่างพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี กับบุคลากรสาธารณสุข ปี 2562

8. สรุปและถอดบทเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ใช้ในการศึกษาช่องทางการสื่อสารปัญหาสุขภาพระหว่างพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี กับบุคลากรสาธารณสุข การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาสุขภาพร่วมกันระหว่างพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี กับบุคลากรสาธารณสุข การทบทวน/ปรับปรุงการจัดการความรอบรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐมติดตามประเมินผล และถอดบทเรียนปัญหาอุปสรรคในการดูแลสุขภาพ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ สถิติพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุมาน ได้แก่ Multiple Logistic Regression และ Adjust ODDs Ratio F – test ด้วยเทคนิค Multi way MANOVA สูตรของ Wilks' Lambda F – test ด้วยเทคนิค Multi way ANOVA paired t – test และ F – test ด้วยเทคนิค repeated measurement

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. พนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่ เป็นแบบใช้แรงงาน ร้อยละ 87.8 เพศหญิง ร้อยละ 55.9 อายุมากกว่า 35 ปี ร้อยละ 56.1 ปัญหาสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มากที่สุด ได้แก่ HDL ผิดปกติ ร้อยละ 57.6 รองลงมา คือ LDL ผิดปกติ ร้อยละ 48.3 และ Cholesterol ผิดปกติ ร้อยละ 48.2 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาสุขภาพของพนักงานโรงงานประเภทการใช้แรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มีดังต่อไปนี้

2.1 ความผิดปกติของพนักงานโรงงานประเภทไม่ใช้แรงงาน ที่มีความเสี่ยงมากกว่าพนักงานโรงงานประเภทใช้แรงงาน ในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ Triglyceride ผิดปกติ ซึ่งมากกว่าถึง 1.944 เท่า

2.2 ความผิดปกติที่พนักงานโรงงานเพศชายมีโอกาสเสี่ยงมากกว่าพนักงานโรงงานเพศหญิง ในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ระดับน้ำตาลผิดปกติ , Triglyceride ผิดปกติ , HDL ผิดปกติ และ CBC ผิดปกติ โดยมากกว่า .174 , 4.226 , 15.777 และ .052 เท่า ตามลำดับ

2.3 ความผิดปกติที่พนักงานโรงงานอายุมากกว่า 35 ปี มีโอกาสเสี่ยงมากกว่าพนักงานโรงงานที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี ในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความดันโลหิตสูงและปัญหาเกี่ยวกับตา โดยมากกว่า 2.053 และ 5.723 เท่า ตามลำดับ

3. ระดับความรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มีดังต่อไปนี้

3.1 ก่อนการจัดการระดับความรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับ 3 และ 4 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ทางด้านสุขภาพรายด้านของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ที่มีประเภทการใช้แรงงาน เพศและอายุ ที่ต่างกัน พบว่าไม่แตกต่างกัน

3.2 หลังการจัดการระดับความรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับ 3 และ 4 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ที่มีประเภทการใช้แรงงาน เพศและอายุ ที่ต่างกัน พบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้น เพศที่มีความแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่เพศชายมีความรู้ด้านสุขภาพต่อสิ่งคุกคาม มากกว่าเพศหญิง โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านสุขภาพต่อสิ่งคุกคามทางชีวภาพ , การยศาสตร์ และ สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ/สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย

3.3 การเปรียบเทียบระดับความรู้ทางด้านสุขภาพโดยรวมและรายด้านของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ก่อน หลัง และหลัง 6 เดือน จากการจัดการความรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ หลัง 6 เดือน จากการจัดการความรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มีระดับความรู้ทางด้านสุขภาพโดยรวมและรายด้านมากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า พนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่ เป็นแบบใช้แรงงาน ร้อยละ 87.8 เพศหญิง ร้อยละ 55.9 อายุมากกว่า 35 ปี ร้อยละ 56.1 ปัญหาสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มากที่สุด ได้แก่ HDL ผิดปกติ ร้อยละ 57.6 รองลงมา คือ LDL ผิดปกติ ร้อยละ 48.3 และ Cholesterol ผิดปกติ ร้อยละ 48.2 ตามลำดับ มีความผิดปกติของพนักงานโรงงานประเภทไม่ใช้แรงงาน ที่มีความเสี่ยงมากกว่าพนักงานโรงงานประเภทใช้แรงงาน ในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ Triglyceride ผิดปกติ ซึ่งมากกว่าถึง 1.944 เท่า เพศชายมีโอกาสเสี่ยงมากกว่าพนักงานโรงงานเพศหญิง ในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ระดับน้ำตาลผิดปกติ , Triglyceride ผิดปกติ , HDL ผิดปกติ และ CBC ผิดปกติ โดยมากกว่า .174 , 4.226 , 15.777 และ .052 เท่า ตามลำดับ และอายุมากกว่า 35 ปี มีโอกาสเสี่ยงมากกว่าพนักงานโรงงานที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี ในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความดันโลหิตสูงและปัญหา

เกี่ยวกับตา โดยมากกว่า 2.053 และ 5.723 เท่า ตามลำดับ ซึ่งเป็นความเสี่ยงจากการประกอบอาชีพ⁽⁴⁻⁶⁾ นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับความรอบรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับ 3 และ 4 ตามลำดับ ซึ่งระดับที่ 3 เป็น ทักษะการสื่อสาร ที่ประกอบด้วย สามารถสื่อสารข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพด้วยวิธีการพูด อ่าน เขียนให้บุคคลอื่นเข้าใจ สามารถโน้มน้าวให้บุคคลอื่นยอมรับข้อมูลด้านสุขภาพ และ ระดับที่ 4 ทักษะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย สามารถกำหนดเป้าหมายและวางแผนการปฏิบัติ สามารถปฏิบัติตามแผนที่กำหนดได้ และมีการทบทวนและปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติตนเพื่อให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง⁽⁷⁾ ซึ่งทำให้สามารถวางแผนการติดตาม โดยมีช่องทางการสื่อสารปัญหาสุขภาพระหว่างพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี กับบุคลากรสาธารณสุข จนนำไปสู่การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาสุขภาพร่วมกันระหว่างพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี กับบุคลากรสาธารณสุข นำไปสู่การวางแผนบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงงานและโรงพยาบาลนครชัยศรี เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การสะท้อนผลการปฏิบัติตัวในรอบเดือนที่ผ่านมาทั้ง เชิงบวกและลบ การจัดให้มีผู้ประสานงานระหว่างโรงพยาบาลและโรงงานในกรณีมีเหตุเร่งด่วน และการจัดให้มีทีมประเมินผลสุขภาพระหว่างโรงพยาบาลและโรงงาน ในการติดตามประเมินผล⁽⁸⁻⁹⁾ ส่งผลให้ระดับความรอบรู้ทางด้านสุขภาพโดยรวมและรายด้านของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ก่อน หลัง และหลัง 6 เดือน จากการจัดการความรอบรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่หลัง 6 เดือน จากการจัดการความรอบรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมมีระดับความรอบรู้ทางด้านสุขภาพโดยรวมและรายด้านมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า หลังการจัดการ เพศชายมีความรอบรู้ด้านสุขภาพต่อสิ่งคุกคาม มากกว่าเพศหญิง โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ความรอบรู้ด้านสุขภาพต่อสิ่งคุกคามทางชีวภาพ , การยศาสตร์ และ สาเหตุของ

การเกิดอุบัติเหตุ/สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย เนื่องจากเป็นผู้สัมผัสความเสี่ยงมากกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับการศึกษาของมานพ กาเลียง.(2558)⁽⁹⁾ ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สิ่งแวดล้อม ของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข : กรณีศึกษาโรงพยาบาลสงขลา ผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า ผู้บริหารโรงพยาบาลมีความมุ่งมั่นในการให้การสนับสนุนงานด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และ สิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลเป็นอย่างดี แต่มีอุปสรรคในเรื่องความไม่ชัดเจนในการกำหนดแผนงานด้านนี้ทำให้การจัดสรรงบประมาณไม่มีประสิทธิภาพเต็มที่เท่าที่ควร ผลการศึกษาเชิงปริมาณโดยการสำรวจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วม และ ความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สิ่งแวดล้อมในการทำงานระดับปานกลาง และมีระดับความคิดเห็นต่องานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สิ่งแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนผลจากการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า ระดับความคิดเห็นต่องานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สิ่งแวดล้อมในการทำงานระหว่างเพศแตกต่างกัน ส่วนการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในงานด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และ สิ่งแวดล้อมในการทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับความคิดเห็นต่องานด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และ สิ่งแวดล้อมในการทำงาน ข้อเสนอจากการศึกษา คือ หน่วยงานควรมีการส่งเสริมการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สิ่งแวดล้อมในการทำงานต่อบุคลากรของ โรงพยาบาลอย่างทั่วถึงและทัดเทียมกัน มุ่งเน้นการเปิดโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมของลูกจ้างและพนักงานในทุกระดับเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกันสอดคล้องกันกับการศึกษาของเฉลิมวุฒิ ศรีอ่อนหล้า (2552)⁽¹⁰⁾ ได้ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองและแนวคิดแรงสนับสนุนทางสังคมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานให้ถูกต้องตามหลักการยศาสตร์ ในบุคลากรสายสนับสนุนของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการประเมินการยศาสตร์การทำงานในสำนักงาน ความรู้

การรับรู้ ความสามารถตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ของการปฏิบัติ การปฏิบัติตัวในการทำงานที่ถูกต้องตามหลักการศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างหลังกิจกรรมสูงกว่าก่อนกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) และผลการสนทนากลุ่มพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมครบทั้ง 4 ด้าน และยังพบว่าปัญหาทางกายศาสตร์ที่สำคัญ คือ การนั่งด้วยท่าทางที่ไม่เหมาะสม ปัญหาของเคาน์เตอร์ยืมคืน แสงอาทิตย์ที่สว่างเกินไปในห้องทำงาน ปริมาณงานที่มาก และบุคลากรไม่เพียงพอ การวิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการนำโปรแกรมสุขศึกษาซึ่งประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองและแนวคิดแรงสนับสนุนทางสังคมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานให้ถูกต้องตามหลักการศาสตร์มาใช้ในกลุ่มบุคลากรในสำนักงาน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากการศึกษาการจัดการความรู้ทางด้านสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่าควรส่งเสริมกิจกรรมในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีช่องทางการสื่อสารปัญหาสุขภาพระหว่างพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี กับบุคลากรสาธารณสุข
2. กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาสุขภาพร่วมกันระหว่างพนักงานโรงงานในพื้นที่อำเภอนครชัยศรี กับบุคลากรสาธารณสุข
3. วิเคราะห์ปัญหาสุขภาพของโรงงาน
4. วางแผนบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงงานและโรงพยาบาลนครชัยศรี เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
5. สะท้อนผลการปฏิบัติตัวในรอบเดือนที่ผ่านมา ทั้ง เชิงบวกและลบ
6. จัดให้มีผู้ประสานงานระหว่างโรงพยาบาลและโรงงานในกรณีเหตุเร่งด่วน
7. จัดให้มีทีมประเมินผลสุขภาพระหว่างโรงพยาบาลและโรงงาน ในการติดตามประเมินผล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัญหาสุขภาพของพนักงานโรงงานในพื้นที่ ในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

1. สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย) ในพระราชูปถัมภ์. ทำไมจึงเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน?. http://www.shawpat.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=246:-m---m-s&catid=51:-m---m-s&Itemid=202
2. สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค. การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน. http://envocc.ddc.moph.go.th/uploads/situation/situyear58/4_3_situation56_03.pdf สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562
3. สวรินทร์ พงษ์เก่า. การเสริมสร้างทัศนคติความปลอดภัย. สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย) ใน พระ ร า ชู ป ถ ม ภ ์ . http://www.shawpat.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=226:-m---m-s&catid=49:-m---m-s&Itemid=203
4. โยธิน เบญจวัง. ตำราอาชีพเวชศาสตร์. กรุงเทพฯ: เจ เอส เค การพิมพ์, 2542.
5. สมเกียรติ สิริรัตนพุกษ์ และคณะ. โครงการการศึกษาสถานการณ์การให้บริการทางด้านอาชีวอนามัยในภาคอุตสาหกรรม. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข; 2549
6. สำนักความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. คู่มือการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานแห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 สำหรับหน่วยงานราชการ(ตามมาตรา 3 วรรค 2).พิมพ์ครั้งที่ 2 : โรงพิมพ์ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลเจียฮั่ว 2556

7. กองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข. แนวทางการพัฒนาคุณภาพงานสุศึกษาและพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพในโรงพยาบาล. นนทบุรี : โรงพิมพ์กองสุศึกษา, 2562
 8. สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม. คู่มือการตรวจประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม. กรมควบคุมโรค. 2560
 9. มานพ กาเลียง. แนวทางการบริหารงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม ของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข : กรณีศึกษาโรงพยาบาลสงขลา. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 2558, 72-86
 10. เกลิมวุฒิ ศรีอ่อนหล้า. ผลของโปรแกรมสุศึกษาในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานให้ถูกต้องตามหลักการยศาสตร์ :กรณีศึกษาในบุคลากรสายสนับสนุน สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยขอนแก่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น: ขอนแก่น. 2552.
- ปฐมพงศ์ นาคแก้ว,อัมพร ฤๅษรัตน์, ธนรัตน์ เต๓วัฒนา. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน ตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 สำหรับหัวหน้างานในสถานประกอบการ. วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม –ธันวาคม 2557 (34-45)